

paratismus“ obstoji le v brambi avstrijskiga cesarstva. In ti bela Ljubljana, kaj ti bo prihodnjic še ostalo, ko bo železnica v 3 létih memo tebe derčala? Kdor nima veliko zgubiti, tega tudi majhna zguba težko stane. In kdo Ljubljano pozná, vé, de ona nima veliko zgubiti brez občutljive škode. Nihče se tedaj ne more čuditi, če — kamor koli v Ljubljani in po deželi gré — eno-glasne pritožbe sliši, de tisti možjé, kateri bi imeli za prid svoje dežele skerbeti, si za-njo clo nič ne prizadevajo, akoravno vidijo, de vse druge dežele za svoj prid delajo, kar koli morejo. —

Novičar iz mnogih krajev.

Presvitli Cesar so dali novo svetinjo za vojaške zasluge napraviti, ktero bojo za zdej v poslednjih vojskah pohvaljeni oficirji dobili, prihodnjic pa tudi drugi; ta svetinja je sreberni križ z rudečim okrajkam, in na nji stoji zapisano „Verdienst“, to je, zasluga. — Oče in mati našiga Cesarja sta imela 4. tega mesca sreberna poroko (25. létnega zaročenja); pri ti priložnosti sta dala 625 gold. takim revnim zaročnikom podariti, ki so v enakim stanu in hočejo 25. zaročenje praznovati. — Na Ogerskim je bila unidan avstrijska vstava sploh razglašena, zato kér je bila dosihmal le v tistih krajih na znanje dana, ki so bili v oblasti avstrijskiga vladarstva. Ravno tisti dan je dal komandant Haynau tudi odpušenje vsim tistim na znanje, ki so na eno léto k ječi obsojeni bili. — Blizo 3000 Ogrov, ki so s Košutam na Turško pobegnili, se je vernilo v domačijo nazaj, zato kér je general Hauslab vsim prostakam noter do feldvebeljna zagotovil, de se jim ne bo nič zgodilo; le tisti, ki so za vojaški stan pripravni, morajo v avstrijsko armado stopiti. — Košuta pričakujejo v Londonu. Bem je pa nek zares od Turškiga cesarja za Mumt-Pašeta izvoljen. — V Presburgu razsaja hudó pasja stekljina; veliko ljudi je bilo že vgriznjenih. — V Günsu bojo 12 tistih Ogerskih trinogov obesli, ki so lani ravno tam veliko bolnih in vjetih Horvatov takó neusmiljeno ob življenje djali. — 31. dan preteč. mesca je prišel cesarski patent za Horvaško, Slavonsko in Primorsko na svitlo, po katerim bo prihodnjic tudi tukaj, kakor po družih avstrijskih deželah, na podlagi stanovitniga katastra grunti in hišni davk vpeljan. — Spet je prišlo 120 centov srebra na Dunaj iz Hamburga; 600 delavcov dela v denarni kovačnici, in 15 mašin je noč in dan za kovanje drebža v téku; vsak dan naredé za 30—36000 gold. šestie — za 3000 gold. pa krajcarjev. — Vravnavo novih srenj po celim cesarstvu se bo po nar novejšim ukazu še le takrat začela, kadar bojo nove politiške gospóske ustanovljene. — Pervi zvezik noviga lista avstrijskiga državniga zakonika in vladniga lista je prišel te dni na svitlo; vse postave so v 10 jezikih natisnjene, ki se v našim cesarstvu govore, namreč: v nemškem, laškem, madžarskim, českim, poljskim, rusinskim, slovenskim, serbsko-ilirskim s serbskimi čerkami, serbsko-ilirskim z latinskimi čerkami, in pa v romanskim (moldavsko-vlaškim). — Kakor slišimo, se odbor na Dunaj poklicanih Slovanov za napravo politiškiga in pravdoslovskiga pravorečja veselo napreduje; zares neprecenljivo zaslugo si je s tem poklicam minister Bach za napredek in obveljavo slovanskih jezikov pridobil. — Zdravje ministra Stadiona se boljša, in kér mu Gräfenberg takó dobro dene, misli grof tudi čez zimo tam ostati. — Minister Thun je predložil presv. Cesarju začasno vstanovljenje šolskih svetovavcov za vsako deželo, kateri bojo kmalo izvoljeni. — Nadvojvoda Janez je nekoliko po Belgii popoto-

val, je pa 29. kozoperska spet v Frankobrod nazaj prišel. — Celjska deputacija, ki je šla na Dunaj za prestavo krožne vlade iz Marburga v Celje prosit, ni mende nič opravila. — Kolera je večidel jenjala v Terstu. — Krompir je létas v Ameriki večidel pognil. Pred dvema létama, ko je gnjilina hudo pri nas v Evropi razsajala, je bilo splošno vpitje, de se je naš krompir popolnoma zvergel in de moramo po noviga v Ameriko iti. Létas je ravno narobe. Unidan so Amerikanci iz Evrope (Halberstadt) 2 ladji krompirja nakupili, de ga bojo v Ameriki sadili. — Sv. oče papež se mislijo — po oznanilu nekterih časopisov — spet v Gaeto nazaj podati. — Stan predsednika francozke republike je od dné do dné čudniši; berž ko ne, bo med dvema stolama na tléh obsedel. Novo ministerstvo se v Parizu napravlja; kakšno de bo, in kakó dolgo se bo deržalo, se še ne vé.

Oznanilo

velkiga zboru kmetijske družbe v Ljubljani.

20. dan tega mesca, to je v torek po sv. Lizabethi, bo velki zbor kmetijske družbe v Ljubljani. Silno imenitne reči se imajo v tem zboru pomeniti in skleniti, tedaj povabi družbini odbor častite ude, bližnje in daljne, de naj obilno pridejo k temu zboru, v katerim se bojo sklenile: podružnice kmetijske družbe, preuredba družbinih postav po potrebah sedanjiga časa, posebno zastran nemškiga létopisa (Annalen) in zastran kakiga létnega doneska v denarji, ki bi ga tudi udje naše kmetijske družbe, kakor je pri družih kmetijskih družbah navadno, v družbino denarnico za mnoge potrebe prihodnjic odrajtovali; dalje bo prišlo v pomén in sklep naprava šol za kmetijstvo na kakšnih večih in posebno dobro obdelovanih gruntih. De se bo učencam, ki bodo take kmetijske šole obiskali in se dobro zadržali, pripomoč živeža za čas njih úka podelila, se bojo nar pridnišim létne darila (Stipendien) vstanovile. Kér naša dežela nima veliko lastniga premoženja, in kér so premije za konje že zdavnej tudi v družih deželah kot zaveržen denár spoznane in odpravljene, je ministerstvo sklenilo, de imajo tudi pri nas te konjske premije nehati, in de se ima ta denár na šole kmetijstva obrniti. Naprava šol za kmetijstvo se bo po tem takim lože vstanovila; kakó pa naj se ta reč izpelje in kje naj se take šole napravijo, je tudi sklepu tega zboru prepušeno. — Dalje se bo v tem zboru govorilo, kakó naj bi se za povzdigo murbine in židne reje vsako léto 10 tavžent murbinih drevésic iz družbiniga verta na Poljanah brez plačila pridnim in menj premožnim kmetam podarovalo. Tudi zastran nove kovaške in živinozdravilske šole se bo še kaj pogovorilo i. t. d.

Iz vsiga tega se vidi, de je potreba, de práv veliko udov v ta zbor pride, ki bojo v imenitnih rečeh govoriti in skleniti imeli.

Odbor krajske kmetijske družbo v Ljubljani 2. listopada 1849.

Pogovori vredništva.

Gospodu Li. iz Štajarskiga: Mi smo z Vami v tisti zadevi, ki ste jo nam v dopisu 20. p. m. na znanje dali, popolnoma edinih misel, in »Novice« so, kakor véste, v ti reči že toliko pisale, de se nam že merzi, še več od tega govoriti; tedaj nam ne boste za zlo vzeli, ako tudi Vaših rodoljubnih opominov ne natisnemo. Počakimo enmalo, saj bomo kmalo vidili: kakšni kruh bo iz te moke. — Gospodu L. Resničoviču v Ljubljani: Clo nič upanja nimamo, de bi spreobrnili slovenske pisavce, katerim je taka zares graje vredna soderga »ne ilirskih, ne ruskih, ne serbskih, nar menj pa po slovenski slovnicu skovanih besed« draga; slovnišk prepír bi se znal spet vnéti in Bog nas obvari, de bi mógli spet a b c jezdariti! Tedaj nam tudi Vi, častiti gospod, ne boste zamerili, de denemo tisti sostavek samo iz tega vzroka na stran.